

Dr. Gula József
egyetemi docens

Záróvizsga felkészítő

2015.03.18.

NEMZETKÖZI BÜNTETŐJOG

Szűkebb értelemben vett nemzetközi büntetőjog

A nemzetközi bűnügyi együttműködés intézményei közönséges bűnügyekben

- bűnügyi jogsegély,
- egyéb együttműködés,
- joghatóság,
- nemzetközi szerződés alapján a belső jogban szabályozott bűncselekmények.

A belső jogban megjelenő normák.

Büntető nemzetközi jog

A nemzetközi bűncselekmények joga

- Elkövetési helyüktől függetlenül az emberiség közös érdekeit súlyosan sértik és közvetlenül a nemzetközi jog nyilvánítja őket bűncselekménynek.
- Szupranacionális szerv (nemzetközi büntető bíróság) működésével kapcsolatos normák.

A nemzetközi jog közvetlen érvényesülése.

A nemzetközi bűnügyi együttműködés és bűnügyi jogsegély elhatárolása

1. Bűnügyi jogsegély keretében az államok folyamatban lévő vagy lezárt **büntető eljáráshoz kapcsolódóan** nyújtanak egymásnak segítséget
A jogsegélyen kívüli kooperáció esetén ez nem szükséges (pl.: rendőri együttműködés a bűnmegelőzés terén).
2. Bűnügyi jogsegély keretében elsősorban az államok igazságügyi hatóságai, bírói és ügyészi szervek működnek együtt. (Nem igazságügyi szervek is közreműködhetnek pl.: Interpol.)
A tisztán vámügyi, rendőri stb. együttműködés a jogsegély körén kívül esik.

A bűnügyi együttműködés a bűnügyi jogsegélynél tágabb kategória.

A NEMZETKÖZI BŰNÜGYI JOGSEGÉLY FORRÁSAI

1. A nemzetközi szokásjog (pl.: a specialitás elve)
2. Nemzetközi egyezmények (multilaterális, bilaterális)
3. Viszonosság (miniszteri nyilatkozatok)
 - esetenként biztosított
 - állandó
 - általános viszonosság (bizonyos súlyú bűncselekmények esetén)
 - részleges viszonosság (speciális bűncselekmények esetén)
4. Jogsegély törvények – 1996. évi XXXVIII. törvény
5. 2012. évi CLXXX. törvény az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről
6. 1998. évi XIX. törvény a büntető eljárásról
7. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

A bűnügyi jogsegély formái:

- a kiadatás,
- a büntetőeljárás átadása, illetve átvétele,
- a szabadságelvonással járó büntetés vagy ilyen intézkedés végrehajtásának átvétele, illetve átengedése,
- vagyonekobzás vagy elkobzás végrehajtásának átvétele, illetve átengedése,
- elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele végrehajtásának átvétele, illetve átengedése,
- az eljárási jogsegély, valamint
- a feljelentés külföldi államnál.

A kiadatás fogalma

Formális eljárás, melynek eredményeként a szuverén állam a bűnelkövetőt egy másik szuverén államnak

- büntető eljárás lefolytatása vagy
- büntetés végrehajtása céljából átadja.

Kiadatási bűncselekmények

Jogsegély törvényünk

- Kiadatás büntető eljárás lefolytatása végett: a megkereső és a megkeresett államban egyaránt **legalább egy évi** szabadságvesztés a büntetési tétel
- Kiadatás a büntetés végrehajtása céljából: a szabadságelvonás végrehajtható része a **hat hónapot meghaladja**

A kiadatás akadály-, illetve feltételrendszere

Abszolút kizáró okok, feltételek

- Közrendi klauzula
- Kettős inkrimináció
- A kiadatási bűncselekmény természete (politikai, katonai, pénzügyi)
- Elévülés, kegyelem
- Ne bis in idem
- Saját állampolgárság ténye
- Menedékjog, diszkriminációs klauzula
- Specialitás elve
- Rendes bírósági klauzula
- Tettazonosság elve

Relatív kizáró okok, feltételek

- Emberi jogi klauzula
- Halálbüntetési klauzula
- Eljárási klauzula
- Kiadatás elhalasztása
- Ismételt kiadatás
- Harmadik államnak történő kiadatás
- Ideiglenes átadás

A pénzhamisítás tényállási elemei

Jogi tárgy	Elkövetési tárgy	Elkövetési magatartás	Tettesség	Bűnösség
A pénzforgalom biztonsága	Pénz (büntetőjogi értelemben)	<ul style="list-style-type: none"> - Utánzás, meghamisítás - Megszerzés, országba behozatal, kivitel, átvitel - Forgalomba hozatal 	Bárki	<ul style="list-style-type: none"> Egyenes szándék Egyenes szándék Egyenes és eshetőleges szándék

A pénzhamisítás minősített esetei

A büntetés öt évtől **tizenöt** évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre,

b) bűnszövetségben

követik el.

A korábbi privilegizált eseteket a Btk. elveti.

(váltópénzre, illetve kisebb, vagy azt el nem érő értékű pénzre)

Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki valódiaként jogszerűen szerzett hamis vagy meghamisított, kisebb vagy azt el nem érő értékű pénzt forgalomba hoz.
(a hamis pénz kiadása megszűnik)

A pénzhamisítás előkészülete és a pénzhamisítás elősegítése elhatárolása

	Pénzhamisítás előkészülete	Pénzhamisítás elősegítése
Elkövetési magatartások	Bármely előkészületi magatartás (felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, megállapodás, feltételek biztosítása)	készít, átad, elfogad, megszerez, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, azon átszállít
Bűnösség	Pénzhamisítási célzat – egyenes szándék	Szándékosság
		Sui generis delictum, a pénzhamisítás előkészülete kizárja

A pénzmosás fogalma

A „pénzmosás” kifejezés minden olyan eljárást magában foglal, amely arra irányul, hogy lehetetlenné tegye az illegálisan szerzett - bűncselekményből származó - pénz eredetének azonosíthatóságát és azt legális forrásból származónak tüntesse fel.

A pénzmosás nem önálló, hanem járulékos bűncselekmény. Mindig meg kell, hogy előzze valamilyen másik bűncselekmény, amelynek a jövedelmét legalizálni, tisztára mosni próbálják. A jövedelmet így lehet „beforgatni” a legális gazdaság szférájába.

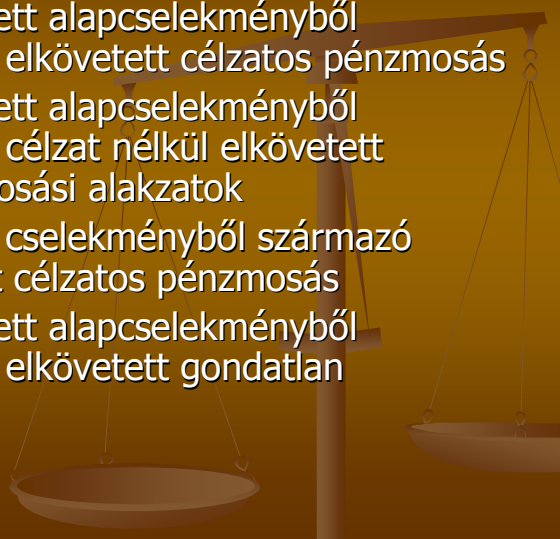
A pénzmosás fázisai

- Elhelyezés
- Bújtatás (rétegzés)
- Integrálás

A pénzmosás alapesetei

- 1) más által elkövetett alapcselekményből származó dologra elkövetett célzatos pénzmosás
- 2) más által elkövetett alapcselekményből származó dologra célzat nélkül elkövetett szándékos pénzmosási alakzatok
- 3) saját büntetendő cselekményből származó dologra elkövetett célzatos pénzmosás
- 4) más által elkövetett alapcselekményből származó dologra elkövetett gondatlan pénzmosás

A pénzmosás tényállási elemei

Jogi tárgy	Elkövetési tárgy	Elkövetési magatartás	Tettesség	Bűnösség
<p>Szervezett bűnözés elleni fellépés.</p> <p>A legális gazdaságba vetett bizalom.</p>	Büntetendő cselekményből származó dolog.	<p>- Gazdasági tevékenység során felhasználás</p> <p>-Pénzügyi tevékenység vagy szolgáltatás</p> <p>-Megszerzés megőrzés...</p> <p>-Átalakítás, átruházás...</p>	<p><i>Szándékos alakzat:</i> bárki</p> <p><i>Gondatlan alakzat:</i> Az alaphűncselekmény elkövetője nem lehet tettes</p>	<p>Célzatos alakzatok.</p> <p><i>Szándékos alakzatok.</i></p> <p><i>Gondatlan alakzat:</i> A dolog eredetére vonatkozóan</p>

A költségvetési csalás rendszere

- A „költségvetési csalás” alap és minősített esetei
- A „jövedékkel visszaélés” alap és minősített esetei
- Elszámolási, tájékoztatási kötelezettség megszegése
- „Tevékeny megbánás”

Minősítési rendszer

Alapeset:

100.000,- Ft-ot meghaladó, de **500.000,- Ft-ot** meg nem haladó vagyoni hátrány

Minősített esetek:

- nagyobb
 - jelentős
 - különösen nagy
 - Különösen jelentős vagyoni hátrány.
- súlyosabb bünsz., üzletszerűség

„Tevékeny megbánás”

- Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az (1)-(6) bekezdésben meghatározott bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrányt a vádirat benyújtásáig megtéríti.
- Nem alkalmazható, ha az (1)-(6) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben vagy üzletszerűen követik el.
- Kriminálpolitikai indoka: az elkövetőt utólagos jóvátételre sarkallja.
- Saját nevében kell megfizetnie, közömbös, hogy milyen forrásból.

A számvitel rendjének megsértése

- A Btk. a korábbi dekriminalizációt érintetlenül hagyja.
- A bizonylati rend megsértése elkövetési magatartást - a számviteli kötelezettségek tényleges elvégzési sorrendjének megfelelően - a felsorolás első helyén szerepelteti.
- Mellőzi a könyvvizsgálati kötelezettség megszegésének büntetendőségét - a KIM Céginformációs és Elektronikus Cégeljárásokban Közreműködő Szolgálat - amennyiben a könyvvizsgálati záradék hiányát észleli - a szükséges intézkedéseket megteszi. Lehetőség van szankciók alkalmazására. A büntetőjog, mint végső eszköz jellege okán, a cselekmény súlyára is figyelemmel, a kriminalizálás nem indokolt.
- A minősített esetek körét kibővíti a szabályozott ingatlanbefektetési társasággal, tekintettel e társaság esetén előírt induló tőke minimális mértékének összegére is.
- Csak a szándékos elkövetést rendeli büntetni, figyelemmel arra, hogy a hatályos Btk-ba beépített gondatlan alakzat elkövetése miatt büntetőeljárások nem indultak.

A számvitel rendjének megsértése két alapesete

- a) a számviteli törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó körében elkövetett számvitel rendjének megsértése
- b) a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó gazdálkodó vonatkozásában megvalósuló számvitel rendjének megsértése

A számvitel rendjének megsértése (1)-(2) bek. tényállási elemei

Jogi tárgy	A gazdasági élet tisztasága, a gazdálkodók vagyoni helyzetének áttekinthetősége
Elköv.magatartás	Bizonylati rend megsértése, könyvvezetési, beszámoló készítési kötelezettség megszegése, - (1) bek. Jogszabályban meghat. nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettség megszegés – (2) bek.
Eredmény	Vagyoni helyzet áttekintésének, ellenőrzésének megghiúsítása, + (1) bek. esetén lényeges hiba
Tettesség	Szvt. hatálya alá tartozó gazdálkodó keretében a felelős természetes személy – (1) bek. Egyéni vállalkozó, más gazdálkodó – (2) bek.
Bűnösség	Szándékos

Csődbűncselekmények

- A csődbűncselekmények közös **jogi tárgya** a hitelezői érdekek oltalmazása, a hitelnyújtás biztonsága, mint védelmet érdemlő érték.
- A hitelezővédelem kiterjedt büntetőjogon kívüli eszközrendszerrel a szükségesség és arányosság alkotmányos követelményének szem előtt tartása mellett az adekvát büntetőjogi fellépés sem mellőzhető.

A csődbűncselekmények rendszere

Büntető törvényünk a csődbűncselekmény **négy alapesetét** szabályozza

1. Fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben elkövetett csődbűncselekmény
2. Fizetési képtelenséget előidéző csődbűncselekmény
3. Fizetési képtelen helyzetben elkövetett csődbűncselekmény
4. Hitelező jogtalan előnyben részesítésével elkövetett csődbűncselekmény

Az első három alapesetre nézve közös **minősítő körülmények**.

Fizetési képtelenségi eljárásokhoz kapcsolt a csődbűncselekményért való büntetethez - **objektív büntetethez** - **feltétel**.

A **tettességre** vonatkozó értelmező rendelkezés.

A csődbűncselekmény az új Btk-ban

- **Mellőzi** a vagyon vonatkozásában a „**tartozása fedezetül szolgáló**” kifejezést.
- **Az ésszerű gazdálkodás követelményével ellentétes**, több pontban szabályozott különböző **magatartásokat** az egyszerűsítés jegyében **összevonja**.
- **Minősített esetek:**
 - a) a csődbűncselekményt stratégiaileg kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetre nézve követik el, vagy
 - b) a tényleges vagy színlelt vagyoncsökkenés mértéke különösen jelentős.
- **Tettesség:** aki az adós gazdálkodó szervezet vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, **vagy arra lehetősége van**.
- **Büntetési tételek:** az első három alapeset büntetési tételének alsó határát egy évre emeli.